

70 de fișe tematice

întregul NCPC republicat
și sistematizat

aplicații practice,
jurisprudență

tabele sinoptice

FIȘE DE PROCEDURĂ CIVILĂ

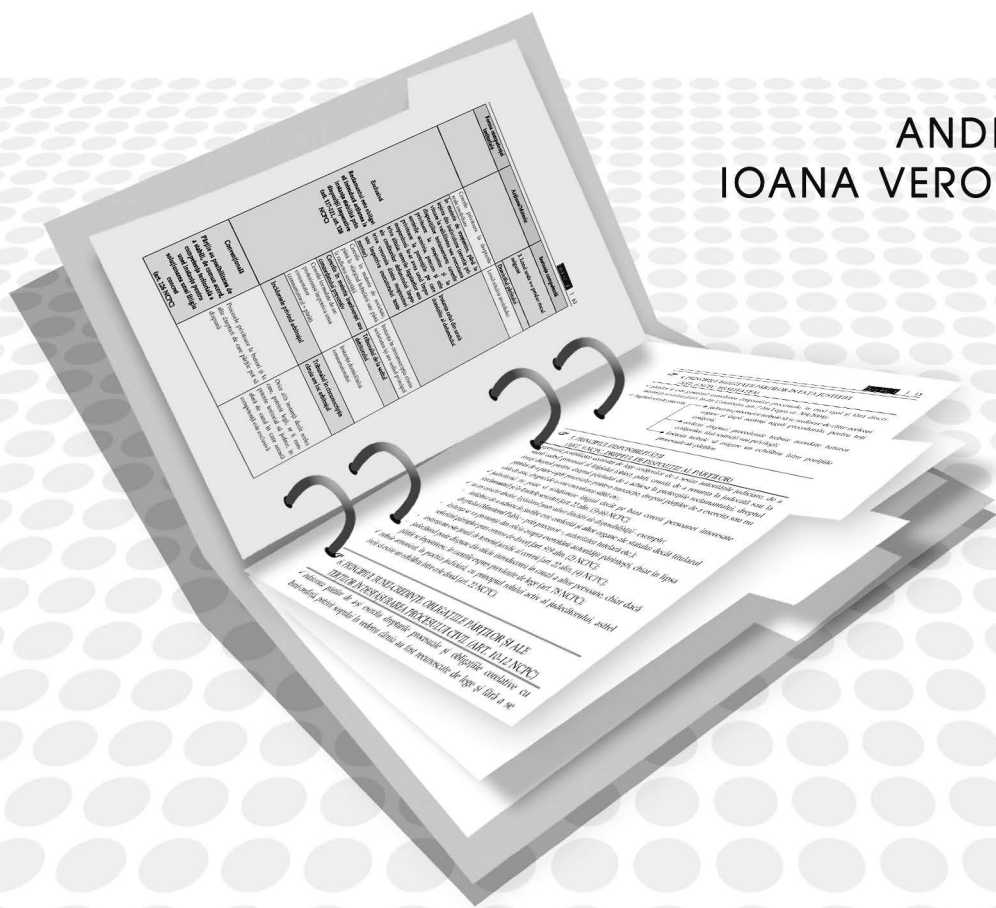
Examenul de primire în profesia de avocat ■

Concursul de admitere
la Institutul Național al Magistraturii ■

Licență ■

Ediția a VIII-a, revăzută și adăugită

ANDREEA CIUREA
IOANA VERONICA VARGA

ANDREEA CIUREA
IOANA VERONICA VARGA

FIȘE DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Ediția a VIII-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic
București
-2021-

Cuprins

ABREVIERI.....	9
FIȘA NR. 1. Principiile fundamentale ale procesului civil (art. 5-23 NCPC).....	11
FIȘA NR. 2. Acțiunea civilă (art. 29-40 NCPC).....	20
FIȘA NR. 3. Participanții la procesul civil. Instanța de judecată (art. 41-54 NCPC).....	32
FIȘA NR. 4. Participanții la procesul civil. Părțile (art. 55-60, art. 80-91 NCPC)	38
FIȘA NR. 5. Alte persoane care pot lua parte la judecată. Terțele persoane în procesul civil (art. 61-79 NCPC).....	45
FIȘA NR. 6. Participarea procurorului în procesul civil (art. 92-93 NCPC)	55
FIȘA NR. 7. Competența instanțelor judecătorești. Competența materială (art. 94-106 NCPC).....	61
FIȘA NR. 8. Competența instanțelor judecătorești. Competența teritorială (art. 107-121, art. 127 NCPC).....	68
FIȘA NR. 9. Întinderea competenței instanței sesizate (art. 123-126 NCPC).....	75
FIȘA NR. 10. Incidente procedurale privitoare la competența instanței (art. 129-147 NCPC).....	77
FIȘA NR. 11. Actele de procedură (art. 148-173 NCPC).....	88
FIȘA NR. 12. Nulitatea actelor de procedură (art. 174-179 NCPC).....	97
FIȘA NR. 13. Termenele procedurale. Decăderea (art. 180-186 NCPC).....	100
FIȘA NR. 14. Procedura de judecată	108
FIȘA NR. 15. Etapa scrisă (art. 194-210 NCPC).....	110
FIȘA NR. 16. Reguli generale privind judecata (art. 211-236 NCPC).....	118
FIȘA NR. 17. Cercetarea procesului (art. 237-244 NCPC).....	124
FIȘA NR. 18. Excepțiile procesuale (art. 245-248 NCPC)	127
FIȘA NR. 19. Probele. Reguli generale (art. 249-264 NCPC).....	130
FIȘA NR. 20. Proba cu înscrisuri (art. 265-308 NCPC)	134
FIȘA NR. 21. Proba cu martori (proba testimonială/mărturia, art. 309-326 NCPC).....	143
FIȘA NR. 22. Expertiza și mărturisirea	147
FIȘA NR. 23. Alte mijloace de probă.....	152
FIȘA NR. 24. Asigurarea probelor (art. 359-365 NCPC).....	155

FIȘA NR. 25. Administrarea probelor de către avocați sau consilieri juridici (art. 366-388 NCPC).....	157
FIȘA NR. 26. Dezbateră în fond a procesului (art. 389-394 NCPC)	160
FIȘA NR. 27. Incidente procedurale (art. 406-423 NCPC).....	166
FIȘA NR. 28. Deliberarea și pronunțarea hotărârii (art. 395-405 NCPC).....	181
FIȘA NR. 29. Hotărârile judecătorești (art. 424-455 NCPC).....	188
FIȘA NR. 30. Căile de atac	210
FIȘA NR. 31. Apelul (art. 466-482 NCPC)	225
FIȘA NR. 32. Recursul (art. 483-502 NCPC).....	239
FIȘA NR. 33. Contestația în anulare (art. 503-508 NCPC).....	254
FIȘA NR. 34. Revizuirea (art. 509-513 NCPC).....	261
FIȘA NR. 35. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare.....	273
FIȘA NR. 36. Contestația privind tergiversarea procesului (art. 522-526 NCPC).....	300
FIȘA NR. 37. Procedura necontencioasă judiciară (art. 527-540 NCPC).....	306
FIȘA NR. 38. Arbitrajul (art. 541-621 NCPC)	313
FIȘA NR. 39. Procedura arbitrală (art. 571-607 NCPC)	320
FIȘA NR. 40. Desființarea hotărârii arbitrale	326
FIȘA NR. 41. Executarea silită.....	330
FIȘA NR. 42. Participanții la executarea silită (art. 644-662 NCPC)	338
FIȘA NR. 43. Efectuarea executării silite (art. 663-705 NCPC)	344
FIȘA NR. 44. Incidente procedurale în cursul executării silite	356
FIȘA NR. 45. Urmărirea mobilă (art. 727-812 NCPC)	367
FIȘA NR. 46. Procedura urmăririi mobiliare. Sechestrarea bunurilor mobile (art. 731-752 NCPC).....	369
FIȘA NR. 47. Procedura urmăririi mobiliare. Valorificarea bunurilor sechestrate și vânzarea la licitație publică (art. 753-778 NCPC).....	376
FIȘA NR. 48. Poprirea (art. 781-794 NCPC)	385
FIȘA NR. 49. Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor (art. 795-812 NCPC).....	391
FIȘA NR. 50. Urmărirea imobiliară (art. 813-863 NCPC)	397
FIȘA NR. 51. Vânzarea la licitație publică a imobilelor (art. 829-863 NCPC).....	404
FIȘA NR. 52. Eliberarea și distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită (art. 864-887 NCPC).....	414
FIȘA NR. 53. Executarea silită directă (art. 888-914 NCPC).....	420

FIȘA NR. 54. Procedura divorțului (art. 915-935 NCPC)	438
FIȘA NR. 55. Procedura punerii sub interdicție judecătorească (art. 936-943 NCPC)	446
FIȘA NR. 56. Procedura de declarare a morții (art. 944-951 NCPC).....	449
FIȘA NR. 57. Măsurile asigurătorii și provizorii (art. 952-979 NCPC).....	453
FIȘA NR. 58. Procedura partajului judiciar (art. 980-996 NCPC).....	460
FIȘA NR. 59. Procedura ordonanței președințiale (art. 997-1.002 NCPC).....	466
FIȘA NR. 60. Cererile posesorii (art. 1.003-1.005 NCPC).....	469
FIȘA NR. 61. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii (art. 1.006-1.013 NCPC).....	471
FIȘA NR. 62. Procedura ordonanței de plată (art. 1.014-1.025 NCPC).....	473
FIȘA NR. 63. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă (art. 1.026-1.033 NCPC).....	477
FIȘA NR. 64. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept (art. 1.034-1.049 NCPC).....	480
FIȘA NR. 65. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii (art. 1.050-1.053 NCPC)	484
FIȘA NR. 66. Procedura refacerii înscrisurilor și hotărârilor dispărute (art. 1.054-1.056 NCPC).....	487
FIȘA NR. 67. Cauțiunea judiciară (art. 1.057-1.064 NCPC).....	489
FIȘA NR. 68. Procesul civil internațional. Competența internațională a instanțelor române (art. 1.065-1.082 NCPC)	497
FIȘA NR. 69. Legea aplicabilă în procesul civil internațional (art. 1.083-1.093 NCPC) și eficacitatea hotărârilor străine (art. 1.094-1.110 NCPC)	502
FIȘA NR. 70. Arbitrajul internațional și efectele hotărârilor arbitrale străine (art. 1.111-1.133 NCPC).....	508
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	516

Fișa nr. 1

PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE PROCESULUI CIVIL (art. 5-23 NCPC)

- ✓ reprezintă reguli esențiale care guvernează întreaga activitate judiciară și care se află într-o relație de interdependență;
- ✓ sunt consacrate în cele mai importante acte normative, interne și internaționale: Convenția europeană privind drepturile omului (art. 6), Constituția României, noul Cod de procedură civilă (art. 5-23 NCPC), Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor;
- importanță și rol:
  - contribuie la înțelegerea și interpretarea corectă a normelor de procedură, la formarea unei jurisprudențe unitare;
  - orientează activitatea de elaborare a legislației în materia procedurii civile;
- ✓ art. 20 NCPC stabilește expres îndatorirea judecătorului de a asigura respectarea și de a respecta el însuși principiile fundamentale ale procesului civil, sub sancțiunile prevăzute de lege.

👉 1. PRINCIPIUL RĂSPUNDERII JURIDICE A JUDECĂTORULUI ÎN CAZUL REFUZULUI DE A SOLUȚIONA O CAUZĂ CIVILĂ (ART. 5 NCPC. ÎNDATORIRI PRIVIND PRIMIREA ȘI SOLUȚIONAREA CERERII)

- concretizat în:
  - *interdicția judecătorului de a săvârși fapta de denegare de dreptate* – art. 5 alin. (1)-(3) NCPC (a se vedea și art. 4 din Legea nr. 303/2004);
  - *interdicția judecătorului de a stabili dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță* în cauzele supuse judecății, interdicție fundamentată pe separația puterilor în stat și pe relativitatea lucrului judecat [art. 5 alin. (4) NCPC];
- ✓ reprezintă pentru cetățean o garanție în plus a accesului liber la justiție, a dreptului la un proces echitabil.

👉 2. PRINCIPIUL ACCESULUI LIBER LA JUSTIȚIE (ART. 6 NCPC. DREPTUL LA UN PROCES ECHITABIL, ÎN TERMEN OPTIM ȘI PREVIZIBIL)

- ✓ dreptul la un proces echitabil este în strânsă legătură cu garantarea *accesului liber la justiție*: o procedură echitabilă nu poate fi realizată dacă litigiul nu este dedus unui judecător; toți

avem dreptul de a apela la instanțele judecătorești, care prin îndeplinirea justiției îndeplinesc un serviciu public, având obligația să se pronunțe asupra oricărei cereri înregistrate pe rolul acestora [art. 1 alin. (2) NCPC, art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, art. 21 din Constituția României, art. 10 din Legea nr. 304/2004];

✓ statul trebuie să confere accesului liber la justiție două calități: *efectivitate (eficacitate)* și *accesibilitate*, în sensul că cetățeanul trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface în mod real drepturile și interesele legitime în fața instanței; accesul la justiție nu trebuie să fie doar iluzoriu sau teoretic;

✓ o procedură echitabilă implică:

→ **celeritatea** procesului civil: cerința ca procesul civil să se desfășoare în mod operativ, dinamic, într-un *termen optim, rezonabil, previzibil*;

- instrumente prevăzute de noul Cod de procedură civilă și menite să asigure durata rezonabilă a procesului: ordinea judecării proceselor (art. 215 NCPC), fixarea primului termen de judecată (art. 201 NCPC), obligația judecătorului de a estima la primul termen la care părțile sunt legal citate durata procesului (art. 238 NCPC), luarea termenului în cunoștință, precum și fixarea unor termene scurte, chiar de la o zi la alta (art. 229 și art. 241 NCPC), modificarea cererii de chemare în judecată (art. 204 NCPC), reglementarea strictă a posibilității de a cere amânarea judecării (art. 221-222 NCPC), judecata în lipsa părții care a fost legal citată (art. 223 NCPC), încunoștințarea părților telefonic, telegrafic, prin fax, poștă electronică etc. (art. 241 NCPC), propunerea dovezilor (art. 194, art. 205, art. 253 și art. 259 NCPC), posibilitatea instanței de a dispune suspendarea judecării când reclamantul neglijează îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanță în sarcina sa (art. 242 NCPC) etc.;

→ **independența și imparțialitatea instanței**: soluționarea litigiilor să se facă fără nicio ingerință din partea vreunui alt organ de stat sau persoane [art. 124 alin. (3) din Constituție, art. 2 alin. (3) și (4) din Legea nr. 303/2004];

- garanții: inamovibilitatea judecătorilor, publicitatea dezbaterilor, secretul deliberării, existența căilor de atac etc.

3. PRINCIPIUL LEGALITĂȚII (ART. 7 NCPC. LEGALITATEA)

✓ justiția se îndeplinește în numele legii, iar judecătorii se supun doar legii. Justiția se realizează de către instanțele judecătorești prevăzute de lege, înființarea unor instanțe excepționale fiind interzisă; competența instanțelor, compunerea completelor de judecată, căile de atac etc. – toate acestea sunt strict determinate prin lege (a se vedea art. 124 din Constituție, art. 1 din Legea nr. 303/2004, art. 2 și art. 3 din Legea nr. 304/2004);

✓ nu exclude interpretarea legii de către judecător, care trebuie să o aplice în concordanță cu dinamica și complexitatea vieții sociale, nu într-un mod abstract și static.

4. PRINCIPIUL EGALITĂȚII PĂRȚILOR ÎN FAȚA JUSTIȚIEI (ART. 8 NCPC. EGALITATEA)

- ✓ părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări (a se vedea și art. 16 din Constituție, art. 7 din Legea nr. 304/2004);
- implică cerințe precum:
  - judecarea proceselor trebuie să se realizeze de către aceleași organe și după aceleași reguli procedurale, pentru toți cetățenii;
  - aceleași drepturi procedurale trebuie acordate tuturor cetățenilor, fără restricții sau privilegii;
  - instanța trebuie să asigure un echilibru între pozițiile procesuale ale părților.

5. PRINCIPIUL DISPONIBILITĂȚII (ART. 9 NCPC. DREPTUL DE DISPOZIȚIE AL PĂRȚILOR)

- ✓ reprezintă posibilitatea conferită de lege cetățenilor de a sesiza autoritățile judiciare, de a stabili cadrul procesual al litigiului (obiect, părți, cauză), de a renunța la judecată sau la însuși dreptul pretins, dreptul pârâtului de a achiesa la pretențiile reclamantului, dreptul părților de a pune capăt procesului printr-o tranzacție, dreptul părților de a exercita sau nu căile de atac, dreptul de a cere executarea silită etc.;
- ✓ judecătorul nu poate să soluționeze litigiul decât pe baza cererii persoanei interesate (reclamantul) și în limitele sesizării [art. 22 alin. (5)-(6) NCPC];
- ✓ *nu are caracter absolut, legiuitorul poate aduce limitări ale disponibilității* – exemple:
  - inițiativa de a acționa în justiție este conferită și altor organe ale statului decât titularul dreptului (Ministerul Public – prin procuror –, autoritatea tutelară etc.);
  - instanța se va pronunța din oficiu asupra exercitării autorității părintești, chiar în lipsa solicitării părinților prin cererea de divorț [art. 919 alin. (2) NCPC];
  - instanța nu este ținută de temeiul juridic al cererii [art. 22 alin. (4) NCPC];
  - judecătorul poate dispune din oficiu introducerea în cauză a altor persoane, chiar dacă părțile se împotrivesc, în cazurile expres prevăzute de lege (art. 78 NCPC);
- ✓ trebuie armonizat, în practica judiciară, cu principiul rolului activ al judecătorului, astfel încât să existe un echilibru între cele două (art. 22 NCPC).

6. PRINCIPIUL BUNEI-CREDINȚE. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR ȘI ALE TERȚILOR ÎN DESFĂȘURAREA PROCESULUI CIVIL (ART. 10-12 NCPC)

- ✓ îndatorirea părților de a-și exercita drepturile procesuale și obligațiile corelative cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se